

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ БАНКУ

Національний університет «Львівська політехніка»

Анотація. Розглянуто сучасні виклики банківської діяльності, що зумовлюють необхідність удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення внутрішнього аудиту. Проаналізовано світовий досвід у цій сфері, зокрема практики США, Німеччини, Сінгапуру, Великобританії та Канади, та запропоновано рекомендації для підвищення ефективності внутрішнього аудиту в українських банках.

Ключові слова: внутрішній аудит, інформаційно-аналітичне забезпечення, банківська система, цифровізація, управління ризиками, автоматизація, світовий досвід.

INCREASING THE EFFICIENCY OF THE INFORMATION AND ANALYTICAL SUPPORT OF THE INTERNAL AUDIT OF THE BANK

Abstract: The modern challenges of banking activity, which lead to the need to improve the information and analytical support of internal audit, are considered. The world experience in this area was analyzed, in particular the practices of the USA, Germany, Singapore, Great Britain and Canada, and recommendations were offered to improve the effectiveness of internal audit in Ukrainian banks.

Keywords: internal audit, information and analytical support, banking system, digitalization, risk management, automation, world experience.

В умовах сучасних викликів, які супроводжують банківську діяльність, інформаційно-аналітичне забезпечення внутрішнього аудиту набуває особливого значення. Цей процес дозволяє забезпечити ефективне управління банківськими операціями, вдосконалити механізми контролю, своєчасно виявляти ризики та підвищити прозорість управлінських рішень.

Стрімка цифровізація, глобалізація та зростаюча складність фінансових операцій вимагають адаптації банківських структур до нових реалій. У цьому контексті вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення внутрішнього аудиту стає не лише необхідністю, а й стратегічним інструментом для збереження конкурентоспроможності банків [1].

Впровадження ефективних інформаційно-аналітичних систем у банківській сфері стикається з низкою проблем, які потребують вирішення. Багато банків все ще використовують застарілі програмні системи, що обмежують функціональність та ефективність внутрішнього аудиту, що призводить до значних витрат часу на обробку інформації, що може знижувати оперативність реагування на ризики. Недостатня інтеграція даних з різних джерел у межах банку ускладнює процеси аналізу та прийняття рішень.

Банки працюють з величезною кількістю інформації, значна частина якої має неструктурований характер, що ускладнює її аналіз без застосування сучасних технологій. Різні підрозділи банку нерідко використовують несумісні формати даних, що створює бар'єри для координації. Недостатня обізнаність аудиторів щодо сучасних інформаційних технологій обмежує їх здатність ефективно використовувати нові інструменти аналізу.

Для вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення внутрішнього аудиту варто врахувати досвід провідних країн, які вже успішно впровадили сучасні практики в цій сфері.

У США внутрішній аудит у банках значною мірою автоматизований. Використання аналітичних систем, таких як AuditBoard чи Galvanize, дозволяє зменшити людський фактор та підвищити точність перевірок. Штучний інтелект активно застосовується для аналізу транзакцій, прогнозування ризиків і виявлення аномалій у даних. Закон Sarbanes-Oxley (SOX) визначає стандарти прозорості інформаційного забезпечення, що сприяє високому рівню довіри до банківської системи. Big Data використовується для швидкої обробки великих обсягів інформації [2].

Банки Німеччини акцентують увагу на інтеграції централізованих платформ для збирання та аналізу даних. Платформи, такі як SAP, дозволяють забезпечити єдиний підхід до управління даними. Інструменти автоматизації перевірок активно застосовуються для оцінки кредитних ризиків та інших фінансових показників. Внутрішні аудитори регулярно проходять сертифікацію відповідно до стандартів Institute of Internal Auditors (IIA), що підвищує їхню кваліфікацію [3].

Сінгапур демонструє інноваційний підхід до цифровізації банківського аудиту. Хмарні технології використовуються для обробки даних у реальному часі. Кібербезпека є пріоритетом, що забезпечує захист інформації та підвищує довіру клієнтів до банківської системи. Monetary Authority of Singapore (MAS) активно працює над розробкою стандартів у сфері управління інформаційною безпекою та аналізу ризиків [4].

Банки Великобританії роблять акцент на управлінні ризиками та використанні технологій для забезпечення прозорості. Financial Conduct Authority (FCA) розробляє жорсткі вимоги щодо обробки та зберігання фінансових даних. Системи, такі як Tableau та Power BI, активно використовуються для візуалізації даних та швидкого прийняття рішень. Значна увага приділяється захисту даних, що мінімізує ризик фінансових шахрайств.

Канадські банки приділяють велику увагу прозорості процесів внутрішнього аудиту та впровадженню інновацій, активно інвестують у розробку внутрішніх програмних рішень для аудиту. У Канаді діє система постійного професійного розвитку аудиторів, що підвищує їх компетенцію [5].

Враховуючи світовий досвід, українські банки можуть значно підвищити ефективність внутрішнього аудиту шляхом реалізації наступних заходів:

- впровадження програмних рішень для зменшення ручної роботи;
- створення єдиної інформаційної системи для збору, зберігання й аналізу даних;
- використання інструментів для аналізу великих обсягів даних дозволить швидше виявляти ризики та знижувати витрати;
- проведення тренінгів і сертифікацій для підготовки фахівців до роботи з новими технологіями;
- встановлення уніфікованих регламентів для покращення прозорості й ефективності аудиторських перевірок [6].

Реалізація вищезазначених заходів дозволить українським банкам: скоротити час на обробку інформації; знизити ризики та уникати помилкових управлінських рішень; підвищити якість аудиторських перевірок; зміцнити довіру до банківської системи серед клієнтів та інвесторів.

Світовий досвід показує, що впровадження сучасних інформаційно-аналітичних систем у внутрішній аудит банків сприяє підвищенню його ефективності. Цифровізація, стандартизація процесів та навчання персоналу є ключовими факторами успіху. Адаптація цих підходів в Україні створить умови для якісних змін у банківській системі, що допоможе досягти стратегічних цілей та посилити стабільність фінансового сектору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Сарахман О.М., Шурпенкова Р.К. Незалежний аудит інформаційної безпеки в банківських установах України. URL: <https://feba.nau.edu.ua/images/2024/feba-conf-11-2023.pdf> (дата звернення 24.01.2025)
2. Institute of Internal Auditors. Internal Audit Standards. URL: <https://www.theiia.org> (дата звернення 29.01.2025)
3. Sarbanes-Oxley Act of 2002. Public Company Accounting Reform and Investor Protection Act. URL: <https://www.soxlaw.com> (дата звернення 01.02.2025)
4. Monetary Authority of Singapore. Guidelines on Risk Management Practices. URL: <https://www.mas.gov.sg> (дата звернення 30.01.2025)
5. Galvanize. Transforming Internal Audit with AI. URL: <https://www.wegalvanize.com> (дата звернення 28.01.2025)
6. Чік М. Ю. Організація та регулювання внутрішнього аудиту у банківських установах. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2018/97.pdf (дата звернення 29.01.2025)

Дмишко Ярослав Григорович, аспірант кафедри обліку та аналізу, Національний університет «Львівська політехніка», Львів, e-mail: dmyshkoyaroslav@gmail.com

Dmyshko Yaroslav G. - PhD Student of the Department of Accounting and Analysis, Lviv Polytechnic National University, Lviv, e-mail: dmyshkoyaroslav@gmail.com